

Vallaskolan

Svenska

Åk 5

2012-08-20

Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften,
- anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,
- urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer, och
- söka information från olika källor och värdera dessa.

Innehåll

Läsa och skriva

- Lässtrategier för att förstå texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap både det uttalade och sådant som står mellan raderna.
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag.
- Skapande av texter med ord och bild.
- Olika sätt att bearbeta egna texter till innehåll och form.
- Hur man ger och tar emot respons på texter.
- Skriva, disponera och redigera texter med tydlig handstil och med hjälp av dator.
- Språkets struktur med meningsbyggnad, stavningsregler, skiljetecken, ords böjningsformer och ordklasser.
- Textuppbyggnad med hjälp av sambandsord.

Tala, lyssna och samtala

- Att argumentera i olika samtalssituationer och beslutsprocesser.
- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från vardag och skola.
- Stödord och bilder som hjälpmedel för att planera och genomföra en muntlig presentation.
- Hur gester och kroppsspråk kan påverka en presentation

Berättande texter och sakprosa

- Berättande texter och poetiska texter för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen.
- Texter i form av skönlitteratur, poesi, dramatik, sagor och myter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- Berättande texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad med parallellhandling och tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.
- Några skönlitterärt betydelsefulla barn- och ungdomsboksförfattare och deras verk.
- Beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande texter, till exempel faktatexter, arbetsbeskrivningar, reklam och insändare.
- Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel webbtexter, interaktiva spel och tv-program.
- Texternas innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag.

Språkbruk

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord.
- Ord och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter.
- Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.
- Skillnader i språkanvändning beroende på vem man skriver till och med vilket syfte, tex. skillnaden mellan att skriva ett personligt sms och att skriva en faktatext.
- Språkbruk i Sverige och Norden.
- Några varianter av regionala skillnader i talad svenska.
- Några kännetecknande ord och begrepp i de nordiska språken samt skillnader och likheter mellan dem.

Informationssökning och källkritik

- Informationssökning i några olika medier och källor, till exempel i uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på Internet.

Så här arbetar vi

Med kommunikation genom att läsa och reflektera utifrån varierade texter.

Skriver sammanfattningar, frågor och recensioner.

Samtalar och redovisar i stora och små grupper.

Diskuterar i t ex klassråd och elevråd.

Informerar, planerar och utvärderar i skoldagbok.

Eleverna lär sig anpassa det skrivna språket efter syften, mottagare och sammanhang.

Med att stärka elevernas egna språkliga förmåga genom att diskutera normer och värden. Detta bidrar till att eleverna får förståelse för att hur deras sätt att uttrycka sig kan få konsekvenser för andra människor.

Med att låta eleverna söka information från ett allt mer varierat urval av källor, muntliga, skriftliga eller digitala med ett källkritiskt förhållningssätt.

Kunskapskrav för godtagbara kunskaper i slutet av årskurs 5

Eleven kan läsa skönlitteratur och sakprosatexter för barn och ungdomar med flyt genom att använda lässtrategier på ett i huvudsak fungerande sätt. Genom att göra enkla, kronologiska sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med viss koppling till sammanhanget visar eleven grundläggande läsförståelse.

Detta betyder att eleven kan:

- *Läsa med flyt i ex. Fröken Europa.*
- *Sammanfatta en text med röd tråd.*
- *Läsa mellan raderna och resonera kring texten utifrån egna erfarenheter.*

Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, tolka och föra enkla och till viss del underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika verk samt på ett enkelt sätt beskriva sin upplevelse av läsningen.

Eleven kan skriva olika slags texter med begripligt innehåll och i huvudsak fungerande struktur samt viss språklig variation. I texterna använder eleven grundläggande regler för stavning, skiljetecken och språkrikthet med viss säkerhet. De berättande texter eleven skriver innehåller enkla gestaltande beskrivningar och enkel handling. Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett avgränsat urval av källor och för då enkla resonemang om informationens användbarhet. Sammanställningarna innehåller enkla beskrivningar, egna formuleringar och viss användning av ämnesspecifika ord och begrepp. Genom att kombinera text med olika estetiska uttryck så att de samspelar på ett i huvudsak fungerande sätt kan eleven förstärka och levandegöra sina texters budskap. Dessutom kan eleven ge enkla omdömen om texters innehåll och utifrån respons bearbeta texter mot ökad tydlighet och kvalitet på ett i huvudsak fungerande sätt.

Detta betyder att eleven kan:

- *Skriva en enkel berättande text med person- och miljöbeskrivningar.*
- *Skriva olika typer av texter, ex. Intervjuer, recensioner, artiklar och faktatexter.*
- *Hämta fakta från olika texter och göra en sammanfattning med egna ord.*
- *Variera början av meningarna och använder sig av sambandsord.*
- *Gå tillbaka i en text och rätta den.*
- *Skapa en bild utifrån en text.*
- *Använda sig av de stora skiljetecknen som punkt, utrops- och frågetecken.*
- *Stava på ett sådant sätt att det inte förstör innehållet.*
- *Ge respons på en kamrats text så att den kan förbättra sin text.*
- *Ta emot respons från en kamrat och utifrån det kunna förbättra sin egen text.*

Eleven kan samtala om bekanta ämnen genom att ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som till viss del upprätthåller samtalet. Dessutom kan eleven förbereda och genomföra enkla muntliga redogörelser med i huvudsak fungerande inledning, innehåll och avslutning och viss anpassning till syfte och mottagare. Eleven kan ge exempel på nationella minoritetsspråk, föra enkla resonemang om språkliga varianter inom svenskan samt ge exempel på tydligt framträdande språkliga likheter och skillnader mellan svenskan och närliggande språk.

Detta betyder att eleven kan:

- *Delta och framföra sina åsikter i ex. ett klassråd*
- *Berätta om något du varit med om med röd tråd*
- *Berätta utifrån stödord, nyckelord eller tankekartor*